

The background image shows a large industrial facility, likely a power plant or refinery, with several tall smokestacks emitting white steam. In the foreground, a Fortum truck is parked on the left, and a white van is on the right. The entire image has a teal overlay. In the top left corner, there are four overlapping squares in blue, white, orange, and yellow.

Jätteiden turvallinen kuljettaminen

Join the
change

 fortum

Turvallinen kuljettaminen

Vaarallisten aineiden kuljetukset ovat tarkoin säädeltyjä. Velvoitteet tulevat pääosin jätelaista sekä vaarallisten aineiden kuljetuslaista.

Toiminnanharjoittajan on pidettävä kirjaa hallinnassaan olevista ja edelleen toimitetuista vaarallisista jätteistä.

Koulutus

Toiminnanharjoittajan on koulutettava henkilöstö, joka osallistuu vaarallisten aineiden pakkaamiseen, merkitsemiseen, lähettämiseen tai kuljetuksiin. Osan toiminnanharjoittajista on lisäksi laadittava kuljetustointaansa turvasuunnitelma.

Turvallisuusneuvonantaja

Vaarallisia aineita lähettävillä tai kuljettavilla yrityksillä pitää olla nimetty turvallisuusneuvonantaja. Hänen tehtävänä on muun muassa ohjeistaa VAK*-kuljetuksiin liittyvät toimet mahdollisimman turvallisiksi.

Pakkaaminen

Vaarallinen aine on lähes poikkeuksetta pakattava UN-tyyppihyväksytyihin pakkauksiin. VAK-säädökset koskevat myös vaarallista ainetta sisältäneitä tyhjiä, mutta puhdistamattomia pakkauksia.

Pakkauksen merkintä

Pakkaukset on merkittävä vaaralipukkein. Jokaisella VAK-luokalla on oma lipukkeensa. Lisäksi pakkaukseen on merkittävä kuvaus jätteestä sekä haltija.

Kuljetusluokitus

Jätteen kuljetusluokan selvittäminen vaatii käytännössä vaarallisten aineiden kuljetustoiminnan asiantunteutusta. Useimmiten helpoin ratkaisu on käyttää koneiden ympäristöhuoltoyritysten palveluja. Aineen tai tuotteen kuljetusluokitus selviää sen käyttöturvatiedoista ja UN-numeron perusteella.

Kuljetuksen valitseminen

Jätteen lähettäjä valitsee kuljetuksen suorittajan. Jätteitä ammatikseen keräävän tai välittävän yrityksen tulee olla hyväksytty tai merkitty jätehuoltorekisteriin. Jätteitä keräävällä käsittely-yrityksellä pitää olla toimintaansa ympäristölupa.

Kuljetusasiakirjat

Lähettäjä vastaa siitä, että vaarallisten jätteiden kuljetukseen tarvittavat asiakirjat on laadittu oikein:

- Siirtoasiakirja tarvitaan aina vaarallista tai erityistä jätettä kuljetettaessa.
- Rahti- ja/tai siirtoasiakirjassa mainitaan aineen UN-numero, virallinen nimi, VAK-luokka ja pakkausryhmä.
- Turvaohjekortti, jonka laatiminen on kuljetusliikkeen tehtävä.

Ajoneuvo

Säiliöajoneuvot sekä säiliöitä ja räjähdysaineita kuljettavat ajoneuvot katsastetaan VAK-kuljetuksia varten. Hyväksynnästä on merkintä ajoneuvon rekisteri-otteessa. Säiliöt tarkastaa luvan saanut tarkastuskeskus vähintään kolmen vuoden välein. Kaikissa

VAK-kuljetuksiin käytettävissä ajoneuvoissa tulee olla yleisiä ja aineiden vaaraominaisuuksien mukaan kuljetuskohtaisia turvavarusteita.

Kuljettaminen

Ajoneuvo merkitään oranssivilillä. Säiliöajoneuvo merkitään lisäksi vaaratunnus- ja UN-numeroilla sekä varoituslipukkeilla. Kuormatulle ajoneuvolle on erityismääräyksiä pysäköinnin, kuormanvalvonnan ja purkamisen suhteen. Viranomaiset voivat myös määrätä erityisiä VAK-ajoreittejä.

* VAK = Vaarallisten aineiden kuljetuslainsäädäntö

Jätteiden turvallinen kuljettaminen

Siirtoasiakirja

Vaarallisten ja eräiden erityisten jätteiden siirtoa koskevat tiedot dokumentoidaan siirtoasiakirjalla. Siirtoasiakirja tarvitaan aina jätteen haltijan vaihtuessa ja kuljetettaessa:

- vaarallisia jätteitä
- sako- ja umpikaivoliettä
- hiekan- ja rasvanerotuskaivojen lietettä
- pilaantunutta maa-ainesta
- rakennus- ja purkujätettä.

Siirtoasiakirjan allekirjoitettu kopio toimii myös vaarallisten jätteiden kirjanpidossa tositteena. Jätteen vastaanottajan on vahvistettava jätteen vastaanotto ja vastaanotetun jätteen määrä.

Tiedot siirtoasiakirjassa

Siirtoasiakirjan laatiminen on yritystoiminnassa jätteen haltijan tehtävä.

Siirtoasiakirjasta on käytävä ilmi:

- jätteen haltijan, kuljetuksen suorittajan ja vastaanottajan nimi ja yhteystiedot
- vaarallisen jätteen tuottajan nimi ja yhteystiedot (jos ei ole sama kuin haltija)
- toiminta, josta jäte syntyy, esimerkiksi jätteen tuottajan toimiala
- paikka ja kunta, jossa jäte on syntynyt
- siirron ajankohta
- pakkaus- ja kuljetustapa
- vaarallisen jätteen nimi VAK-kuljetuksen vaatimassa muodossa
- jäteasetuksen mukainen jätteen tunnusnumero
- koostumus ja olomuoto, jätettä kuvaava tieto, esimerkiksi työstöemulsio
- jätteen määrä
- jätteen vaaraominaisuudet jäteasetuksen liitteen 3 mukaisesti
- hyödyntämis- tai käsittelypaikka ja -menetelmä jäteasetuksen liitteiden 1 ja 2 mukaisesti
- vaarallisen jätteen haltijan vakuutus annettujen tietojen oikeellisuudesta
- allekirjoitus ja päiväys, joilla asiakas hyväksyy siirtoasiakirjan oikeellisuuden.

Fortumin järjestämät kuljetukset

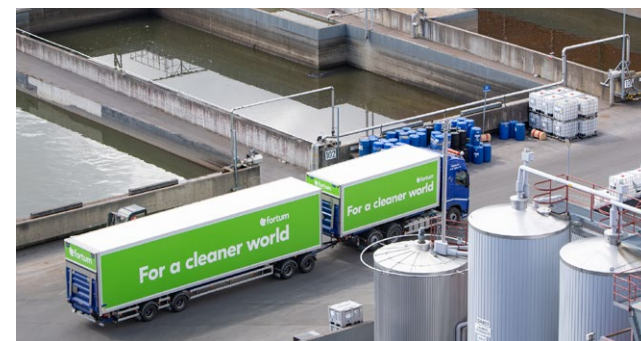
Fortum laatii siirtoasiakirjan ja muut tarvittavat kuljetusdokumentit asiakkaan antamien tietojen perusteella. Asiakkaamme tehtävänä on valmiiden asiakirjojen tarkistaminen ja allekirjoitus sekä siirtoasiakirjojen säilytys.

Vaarallisten aineiden kuljetusluokat ja vaaratunnukset

Aine on vaarallinen, jos se voi ominaisuutensa vuoksi aiheuttaa vahinkoa ihmiselle, ympäristölle tai omaisuudelle. Kuljetussäädöksissä vaaralliset aineet jaetaan yhdeksään luokkaan. Jokaisessa luokassa on kolme pakkausryhmää sen mukaan, kuinka voimakas vaaraominaisuus on.

Kuljetusluokitukseen perustuvalla pakkausten ja ajoneuvon valinnalla sekä merkinnöillä ja asiakirjoilla varmistetaan kuljetusten turvallisuus. Onnettomuustilanteissa pelastusviranomaiset käyttävät niitä tietolähteinä.

Siirtoasiakirjaan dokumentoidaan muun muassa vaarallisten jätteiden siirtoa koskevat tiedot.

Muutamia perusasioita

Jätehuollossa on muutamia perusasioita, jotka ovat kaikille toimijoille yhteisiä riippumatta siitä, millaisia jätteitä tuotannosta tai toiminnasta syntyy.

Selvilläolovelvollisuus

Toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa kaikista vaikutuksista, myös jätteistä ja jätteisiin kohdistuvista toimista, kuten kuljettamisesta.

Jätteen haltija

Jätteen haltija on se, jonka hallinnassa jäte on. Haltija voi olla toiminnanharjoittaja, jonka toiminnassa jäte syntyy, kiinteistön haltija tai muu luonnollinen tai oikeushenkilö. Jätteen haltija on vastuussa jätteeseen kohdistuvista toimista.

Vastuun päättymisen ja siirtymisen

Jätteen haltijan vastuu lakkaa ja siirtyy uudelle haltijalle, kun jäte luovutetaan oikein pakattuna sekä siitä on annettu oikeat ja riittävät tiedot jätehuoltorekisteriin hyväksytylle tai merkitylle vastaanottajalle tai ympäristöluvan omaavalle tai ympäristönsuojelun tietojärjestelmään rekisteröidylle vastaanottajalle, jonka toiminta kattaa kyseiset jätteet. Vastaanottaja voi olla esimerkiksi jätteiden keräystä tai käsittelyä ammattimaisesti harjoittava yritys tai kunnan ylläpitämä jätteiden vastaanottopiste. Vastuu ei siirry kuljettajalle, joka kuljettaa jätettä toisen lukuun.

Jätteen kuljettaminen

Jätteen kuljettajan on toimitettava jäte jätteen haltijan tai viranomaisen osoittamaan paikkaan. Jos jätettä ei oteta vastaan, kuljettajan on palautettava jäte luovuttajalle, jonka on otettava jäte takaisin.

Työturvallisuus

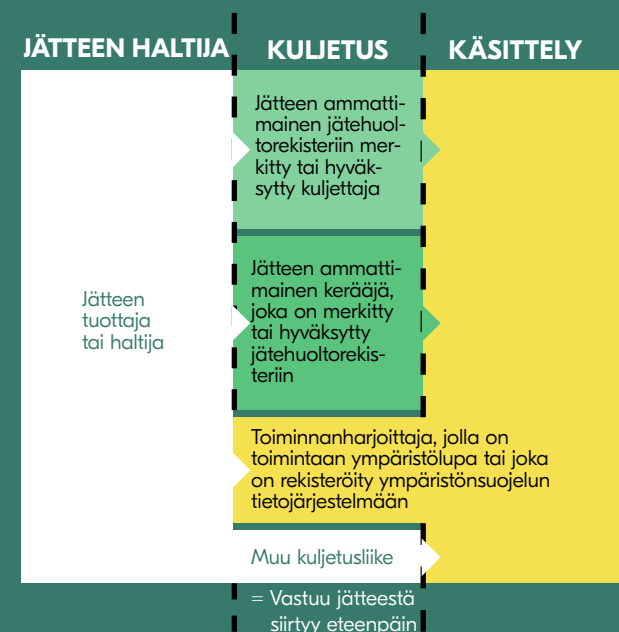
Jätteen kuljettamisen riskialttiimpia kohteita ovat jäteastoiden siirrot ja kuormaaminen.

Suunnittele ja valitse yhdessä jätehuoltoyrityksesi kanssa jätteiden keräyspisteet ja keräysastiat. Ota huomioon siirtotyön ergonomia, kulkuväylät, kynnykset ja rampit sekä lastauslaiturin vaatimukset ja ajoneuvon siirtäminen. Jätteiden pumpausta varten varmista, että yhteet ovat puhtaat, helposti saavutettavissa ja että tiivisteet ovat kunnossa. Varaa imeytysainetta tiiviste- ja letkurikkojen varalta. Siirrä turhat tavarat pois letkujen reitiltä. Varmista tarvittaessa varasto- ja kuljetussäiliön välinen maadoitus. Huolehdi kulkuteiden puhtaanapidosta, talviaikaisesta jään poistosta ja hiekoituksesta sekä menettelytavoista poikkeustilanteissa, esimerkiksi kun astiat on täytetty liian painaviksi.

Ennen jätteen kuljetusta varmista, että:

- tiedetään, mitä tullaan kuljettamaan
- pakkaukset ovat tiiviisti suljettuja, siistejä, ehjiä ja tarvittaessa tyyppihyväksytyjä
- kolleihin on merkitty jätteen ja jätteenhaltijan nimi sekä tarvittaessa VAK-lipuke, UN-numero ja jätteen tunnus
- vastaanottajan kanssa on sovittu toimituksesta
- kuljetukselle on laadittu siirtoasiakirja, tarvittaessa myös rahtikirja, ja ne on tarkistettu ja allekirjoitettu.

Vastuun siirtyminen jätehuollon ketjussa

Varmista toimitusketjusi toimivuus ja että kaikilla ketjuun osallistuvilla on tarvittavat luvat kunnossa. Jätteen haltijana vastaat kaikista jätteisiin kohdistuvista toimista, kunnes jätteesi on asianmukaisesti käsitelty tai luovutettu eteenpäin.

Vaarallisten kemikaalijätteiden pakkaaminen

Vaarallisen aineen kuljetukseen liittyvät vaatimukset ja erityismääräykset selviävät nopeimmin kemikaalin UN-numeron perusteella. UN-numeron löydät alkuperäisestä pakkauksesta tai käyttöturvatiedotteesta. Jos kemikaalilla ei ole UN-numeroa, ei sitä ole luokiteltu vaarallisten aineiden kuljetusmääräysten alaiseksi.

Pakkaamisen voi aloittaa ryhmittelemällä jätteet vaaraominaisuksittain tai kuljetusluokittain, huomioi kuitenkin perusperiaate; kiinteät ja nestemäiset jätteet erilleen. Kemikaalijätteiden kuljetuksessa tulee käyttää UN-tyyppihyväksytyjä kuljetuspakkauksia.

Esimerkki lajittelusta:

- palavat nesteet, liuottimet
- myrkylliset nesteet, kuten fenolit
- ympäristölle vaaralliset nesteet
- epäorgaaniset happoliuokset.

Vaarallisten aineiden kuljetussäädöksissä (VAK) on ainekohtaisesti selvitetty aineiden sallittu yhteenpakkaminen. Keskenään vaarallisesti reagoivat jätteet on pakattava eri kuljetuspakkauksiin.

Vaarallisesti reagoivia yhdistelmiä ovat muun muassa:

- hapot ja emäkset
- hapot ja syanidit
- orgaaniset peroksidit muiden aineiden kanssa.

Vaaralliset tai haitalliset jätteet on pakattava niin, että rikkoutuessaan ne eivät voi aiheuttaa haittaa tai vaaraa. Järkevällä yhdistämisellä voidaan kuitenkin säästää muun muassa kuljetuskustannuksissa turvallisuudesta tinkimättä.

Tutustu Fortumin kierrätys- ja jäteratkaisuihin!

Fortum Recycling&Waste

fortum.fi/recyclingandwaste

Vaarallisten aineiden kuljetusluokat ja -lipukkeet

	1 Räjähteet		4.1 Helposti syttyvät kiinteät aineet		5.1 Hapettavat aineet		6.2 Tartuntavaaralliset aineet		9 Muut vaaralliset aineet ja esineet
	2.2 Palamattomat kaasut		4.2 Helposti itsestään syttyvät aineet		5.2 Orgaaniset peroksidit		7 Radioaktiiviset aineet		Ympäristölle vaarallinen
	3 Palavat nesteet		4.3 Veden kanssa palavia kaasuja kehittävät aineet		6.1 Myrkylliset aineet		8 Syövyttävät aineet		

We turn waste into value

Fortum Recycling&Waste tarjoaa tehokkaita ja turvallisia kierrätys- ja jättepalveluita vuosikymmenien kokemuksella. Maksimoimme materiaalien hyötykäytön kierrättämällä ja antamalla jätteelle uuden elämän. Haitalliset aineet poistamme kierrosta turvallisesti kiertotalouden pelisääntöjä noudattaen. Asiantunteva palvelumme kattaa koko ketjun aina keräyksestä materiaalin uudelleenhyödyntämiseen, jätteen turvalliseen käsittelyyn sekä loppusijoitukseen.

Tutustu palveluihimme osoitteessa fortum.fi/recyclingandwaste

Jätehuolto-
palvelut

Kierrätyspalvelut
ja -tuotteet

Ympäristöalan
asiantuntijapalvelut

Ota yhteyttä

Asiakaspalvelu +358 10 7551 625, asiakaspalvelu1@fortum.com

Fortum Recycling&Waste, Kuulojankatu 1, FI-11120 Riihimäki
+358 10 7551 000, etunimi.sukunimi@fortum.com

Join the
change

 fortum